

, Vi t Nam m y ch c năm nay, ng i vi t nh chúng tôi làm gì có quy n công b tác ph m c a mình.

Vì ta v n là Ng i

Tôi không thích k . Câu chuy n sau đây tôi đã nu t vào lòng ch vì nó liên quan tr c ti p đ n mình. Nh ng vì ngày Nhân quy n th gi i đã thôi thúc tôi thêm m t n kh ng đ nh r ng mình và nhân dân VN v n và đang là con ng i, i nh n đ p tôi bu c lòng ph i đ ng ti u thuy t D ti c qu lên m ng internet vì trong n c Vi t Nam ch ng cho phép tôi xu t b n tác ph m này, nên đành k ra.

Cu i năm 2006 tôi hoàn thành ti u thuy t D ti c qu (t tháng 3/2005, t p chí Nhà văn c a H i Nhà văn Vi t Nam đã gi i thi u 3 ch ng trong cu n ti u thuy t này). Tôi đ a b n th o (ch ng 400 trang in) đ n m t nhà xu t b n chuyên v v n ch ng Hà N i. Ph trách và biên t p viên đ u là ng i trong gi i v n ch ng c . Nhi u ng i trong s h hào h ng đón nh n b n th o, h a s đ c nhanh, sách có th s m ra m t vì... “ báo chí và đ lu n r t quan tâm sau khi đ c ba ch ng c a D ti c qu ... B n đ c đang ch đ i ti u thuy t này ...”.

*** L i “nh y c m” – h y “n o thai”**

Th i gian b n th o u NXB này kh ang h n n a năm. Tôi không s t ru t, b i bi t r ng nh th c t đã x y ra, b n th o c a mình có th nhi u ng i đ ý t i, nhi u c p mu n “ki m duy t”. Trong khi đó, nhi u công ty xu t b n t nh n và nhi u nhà xu t b n cũng mu n b ti n ra đ u t kinh doanh ti u thuy t này, v n đ ch là đ i Gi y phép xu t b n t phía nhà n c mà thôi.. Biên t p viên r t tích c c. Nh ng r i bu i làm vi c cu i cùng cũng đ n. Biên t p viên tr i b t m n: D ti c qu r t hay nh ng không đ c c p gi y phép vì lý do ‘nh y c m’! Ch bi t đ y. VN ta không có s gi i thích nào khác cho nh ng tác ph m tôn tr ng s th t và đ c g i là

“đ ng ch m” nh c a ch .

Tôi ch ng bi t nói gì. , Vi t Nam m y ch c năm nay, ng i vi t nh chúng tôi làm gì có quy n công b tác ph m c a mình. Ph i đ i r t nhi u c p xét duy t.

Và các c p xét duy t y, sinh ra r t nhi u khi không đ làm vi c b o v và phát tri n văn hóa, văn h c theo quy đ nh c a pháp lu t nh ch c năng m mi u c a nó đã đ c đĂNG KÝ v i công chúng.

H th ng đó, ai cũng bi t, sinh ra ch y u là đ ki m duy t, đ “khai t”, đ “bóp ch t các tá ph m “nh y c m” t trong tr ng”. N u h không bóp ch t các tác ph m đó t trong tr ng- nghĩa là khâu ki m duy t, thì chính h s b “x tr m”: b k lu t, cách ch c, c t m t ni u c m và đi v t v ng tìm vi c ngoài đ i..

Đ “tr m” m t nhà văn h ăc m t nhà báo, ch c n gi t ch t các tác ph m và bài vi t c a ng i đó ngay khâu không c p phép xu t b n. N u không có gi y phép mà xu t b n, đ ng nhiên s b ph t t n, t ch thu tác ph m, th m chí tù t i và ph i ch u nhi u h l y v sau.

Nh ng tác ph m thi u ch t l ng, nh m nhí, h i đ n th m m c a công chúng, làm thô t c và t m th ng hóa n n văn h c thì c c p phép tho i mái, nh ng nh ng tác ph m đ c g i là “nh y c m”- nghĩa là không đi theo l ph i, không “ph i đ o” theo quan ni m c a nhi u ng i có quy n l c, thì ph i tuy t đ i “tr m” ngay t đ u!

Tôi th dài. Vâng, tôi còn l gì h th ng này. Ngay t sau khi giành đ c chính quy n, nhân dân VN, trong đó có tôi, đã đ c h ng quy n b “x tr m” tác ph m t trong tr ng. V án Nhân văn giai ph m và đày đ a văn ngh sĩ còn tày li p đó...

Mu n yên thân, mu n vinh thân phì gia, hãy v v t, hãy ti p tay và ca t ng cái ác và cái d i trá. Hãy h c ngh ăn không nói có, b đ và n nh hót. Kia xem có bao nhiêu là ng i đang làm nh th mà không bi t th nào là nh c nhã. Ng i là đàn bà, t t nh t hãy dùng “v n t có”, làm cho vài quan l n xiêu lòng và cùng h t n h ng phú quý. C đ i ng i s ng i trên đ ng vàng. Nào ng i hãy quên ng i nghèo, quên b t công, tham nhũng, quên n c m t, quên nh ng v t

th ng l ch s đ n đau làm bao nhiêu tri u ng i ch t không nh m m t...Quên đi quên đi.

Thà ng i cúi xu ng, chăm ch m nhìn vào cái b ph n sinh đ c đàn bà c a ng i mà mô t tr n tr i theo ki u h c sinh l p 4, thì sách c a ng i s l p t c đ c c p phép và th m chí còn đ c t ch c nh ng đ t tuyên truy n quy mô và r m r .

C m t ch tr ng ng m đ gi i thiêng, dung t c hóa văn ch ng, đ nhà văn th c s có tài và có ng tâm thì m t ch công b tác ph m và văn h c t đánh m t ch c năng đánh th c l ng tri và ch c năng khai sáng...

Ph i th a nh n r ng đó là m t chu i c ch tinh vi, kéo dài đã h n n a th k , và đã r t thành công. Di n bi n và nh ng tai ti ng trong các Đ i h i nhà văn, Đ i h i các ngành văn ngh khác là m t thí d mà ngoài nh ng l i bình lu n c a ng i trong cu c và công chúng thì ch ng c n ph i nói gì thêm.

Nh ng câu tr l i ‘vì lý do nh y c m’ cũng đ c l p đi l p l i nh ng nhà xu t b n mà tôi đ a ti u thuy t Đ ti c qu đ n đ n xin c p phép xu t b n. R i tôi l i đ a t p truy n ng n “Ng i hong váy t” đi xin c p phép xu t b n ti p, dù tiên li u tr c r ng r i l i b t ch i thôi.

Chính xác. Ng i hong váy t cũng th , cũng b t ch i c p phép. Vâng, tôi đã t ng bi t và đã đ c bi t nay càng thêm bi t.

Ngày l i ngày, nhi u ng i làm báo ng m ngủi c t x o, “tr m quy t” t trong tr ng nh ng đ a con tinh th n đ c h h c ng i vi t hoài thai v i bao đ n đau v s th t. Nh ng cu c “n o thai” phi lý nh v y di n ra ngày ngày gi gi phút phút trên đ t n c này. Và th là khi n cho c n c thành m t bi n ng i câ m l ng. Khi n cho kh ang b y tr m t báo và t p chí, ch a k các t p san n i b và các nhà xu t b n l n nh , nói ng c xuôi g r i cũng ph i v cùng m t gi ng. Cái gi ng đó đ c ch đ nh b i m t “T ng biên t p” nh y lò c b ng m t chân ph i, còn chân kia c t vào ngăn kéo đ tính l p tr ng và tính công đã b o v n n chuyên chính vô s n b ng cách gi t ch t các tác ph m “nh y c m’ t trong tr ng, m c dù trong thâm tâm h bi t r ng làm th là vi ph m pháp lu t và đã làm cho n n chuyên chính vô s n tr nên èo u t do đã hoàn toàn ch i b kháng sinh!

Tôi không n

Tr

Ngay sau đó, nhà c

Tôi không ng

Tôi vi

Đ

*** R**

Và tôi làm m

b o h quy n tác gi t i C c B n quy n tác gi B văn hóa, Th thao và du lịch VN. Ngoài vi c đ b o h tác quy n chính đáng c a mình- mà trong quá kh tôi đã t ng b ng i khác ăn c p tr ng tr n(Truy n ng n “Máu c a lá”...), tôi còn th hi n vi c công khai ch u trách nhi m tr c pháp lu t v m i dòng tôi đã vi t ra trên gi y tr ng, cho dù chúng v n b nh t trong bóng t i v i d ng tâm “bóp ch t t trong tr ng” vì không đ c phép xu t b n.

Đ u tiên, cán b C c B n quy n tác gi đã đón tiếp tôi nhi t tình. H còn t ý hoan nghênh m t nhà văn nh tôi đã luôn bi t tìm đ n n i b o v quy n tác gi chính đáng c a mình.

M t tháng sau, đúng ngay tr c đ p T t Đ c l p(2/9/2010) c a ng i dân thu c C ng hòa xã h i ch nghĩa VN, tôi kh p kh i đ n C c. L n này các nhân viên không tr l i, ch cho tôi đ n g p tr ng phòng. Th at nhìn b n b n th o(ph i n p m i tác ph m 2 b n copy) c a mình trong nh ng ngón tay l p c p c a ng i tr ng phòng và s b i r i , không th nhìn th ng vào m t ng i đ i th ai c a anh khi gi i thích, tôi m i linh c m r ng có chuy n gì đó b t ng .

Qu v y, ngoài s c t ng t ng c a tôi, Tr ng phòng tr l i: ch thông c m, hi n nay chúng tôi không th đ ng ký quy n tác gi cho các tác ph m này”.

Tôi b s c. H i vì sao, có văn b n nào quy đ nh không, thì anh kh s tr l i: “b t thành văn ch . Ch bi t đ y, vì lý do “nh y c m”...Ch thông c m cho chúng tôi...”.

C c b n quy n tác gi là m t c quan t n t i b ng ti n thu c a nhân dân, làm công vi c xác nh n, b o h quy n đ ng nhiên, quy n t i thi u là quy n s h u tác ph m c a tác gi . Tôi mang tác ph m đ n đ ng ký, là tôi công khai, đàng hoàng ch u trách nhi m v m i ch m i dòng trong tác ph m c a mình dù đã công b hay ch a công b . Lu t pháp VN cũng quy đ nh nh v y.

C c b o h quy n tác gi không ph i là n i có quy n và trách nhi m xem xét n i dung, ch t l ng ngh thu t c a b n th o đ quy t đ nh cho công b hay không công b . C c ch c n xác nh n hay không xác nh n: Qu tr ng này là c a con gà này đ , không ph i c a con gà kia, th thôi.

Ai đã t c đ at c a tôi quy n đ ng nhiên s h u tác ph m mình vi t ra?

N u t c đ at c a tôi quy n đó, ph i chẳng, C c và bàn tay vô hình bí m t nào đó mu n khuy n khích cho nh ng k tr m c p b i c p đ at quy n s h u tác ph m c a tôi?

Ngoài vi c đ ng hành cùng n i đau c a con ng i, tôi đã làm gì đ h đ i x nh v y?

Ngoài tôi ra, có bao nhiêu tác gi b t c đ at quy n xu t b n và quy n s h u tác ph m nh th trên đ t VN th k 21 này- ăm th 795 sau khi ng i Anh công b Hi n ch ng Magna Carta trong đó có có nh ng đi u kh an v Đ o lu t nh m b o v quy n Con ng i; ăm th 62 sau Tuyên ngôn qu c t v nh n quy n, và cũng đã ăm th 33 sau khi VN ký cam k t tuân th Công c Tuyên ngôn qu c t v nh n quy n, trong đó đ ng nhiên có quy n t do ngôn lu n!

Bao nhiêu tác ph m có l ng tri và đ ng hành cùng s th t, tôn tr ng nh ng quy đ nh c a pháp lu t VN nh ng đã b nh ng bàn tay không l d ên “x tr m” t trong tr ng?!

Lúc đó tôi th c s mu n n i điên, mu n to ti ng v i anh tr ng phòng c a C c BHQTG. Nh ng r i, tôi im l ng. Tôi nhìn v m t b i r i không bi t nói th nào cho ph i c a anh và th y ái ng i. Ái ng i và s hãi. S m t l n n a ph i nghe câu tr l i quen thu c; “lý do nh y c m...”.

Hôm đó là ngày 30/8/2010. Hà N i và c n c VN đang đ r c c hoa và kh u hi u đón T t Đ c l p l n th 65 và đ i l 1000 năm Thăng Long Hà N i.

“X tr m” m t lúc hai tác ph m – đó là món quà đ c bi t dành cho tôi nhân k ni m 65 năm VN đ c g i là “giành đ c đ c l p t do” đ y chẳng?!

Tôi m t m i trên con đ c nh t C c b n quy n tác gi lên đ ng Hoàng Hoa Thám t p n p xe c .

Đ nh đ c tr c m t n i r m t b ng v i đ dài r ng c ng cao, hàng ch nh a màu vàng sáng
lóa: “Không có gì quý h n đ c l p t do”!

*** Bâ gi thì nhân danh nh ng ng i khóc**

Tôi có th đ a b n th o ti u thuy t Đ ti c qu và Ng i hong váy t lên m ng Internet ho c
g i in n n c ngoài t lâu.

Nh ng tôi mu n ch đ i đ b n đ c c a tôi trong n c đ c chia s nó tr c.

Đ n nay thì đã vô v ng. B n năm ch đ i, tôi nghĩ đã quá đ . Tôi c n chia s nó v i b n đ c.
Ngay bây gi .

Vì nh ng v n đ c a cu c s ng và th i đ i hi n t i đang đ c ph n ánh mãnh li t, da di t trong
đó. Và tôi ph i đ y chúng ra đ i, b i tôi l i đang vi t cu n ti u thuy t khác: “R ng đ an đ u” –
v m t giai đ an đ y tàn b o và đau th ng, luôn vì th c u, tham lam và đ t nát mà làm l th i
c c trăm năm c a đ t n c Vi t Nam. Tôi ph i vi t chúng ra. Ôi tôi m c n quá nhi u nh ng
ám nh đau th ng và các oan h n. T i sao h c tìm tôi đ k và đ khóc? Trong khi cũng nh
ai, tôi mu n đ c yên thân.

Nhân danh nh ng ng i khóc, nhân danh t do và quy n con ng i cho tôi và cho ng i dân
Vi t Nam, hôm nay, ngày Nhân quy n th gi i- cái ngày tuy t v i nh t mà con ng i có th nghĩ
ra, tôi chia s cùng b n đ c ti u thuy t Đ ti c qu trên m ng Internet qua DCV online , mong
cho ng i VN dù b t c đâu cũng đ u có th đ c.

Tôi k cùng b n đ c câu chuy n trên.

Đ góp ph n thúc đ y cho m t ngày, ng i VN đ c th c s làm con ng i đang s ng v i đ y

đ quy n t do ngôn lu n. Không ai có quy n ban phát hay t c đ at quy n đó c a chúng ta./.

NguyenTrongTao